



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones Fratris Gabrielis Barelete ordinis predicatorum
tam quadragesimales: q[uam] de sanctis**

Barletta, Gabriel

Parisius, 1507, XXV. Jan.

Jtem eadem dominica de tentatione dyaboli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69837](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69837)

Quadragesime

giment. A rñdeo ad primū. Quod plu-
res non possunt deprimere passioes
ratione constellationis Rñ. Alber.
in. ij. cōp. c. lvi. Qd nulla natural' con-
cupia r passio q̄tūcūq; intensa per
necessitatē aut p̄ etatē cogit hōtē
ad malū. Et rō: q; p se potest supare
quascūq; passiones et potētissimas
inclinātes ad malū: r q̄uis mltis dif-
ficile sit opari bonū hoc totū ē pp ma-
lā q̄suetudinē et malū habitū q; in na-
turā p̄crtit. De q; q̄suetudine diffusus
dixim⁹ in ser. de tarditate bñi o p̄a
di. Un' addit alb. Qd rō hui⁹ difficul-
tat; insurgit ex hoc: q; abvna pte ē in-
clinatio p̄stellatōis: ab alia pte ē ma-
lus hitus: tō rē. Ad illū de lapidibus
moysi: rñdeo q; illi lapides potuē ha-
bere quāsdā inclinationē sup moyse r
vrozē suā ad inclinationē eos s; nō cogē:
dū Ad scōz de dyabolo. Qd vt direc-
ta r p̄ncipal' nō ē pcti. n̄i cā sed p̄pa
volūtas vt diffusus dicem⁹ in ser. de
tētatione dyaboly. Et q̄uis sua potē-
tia sit maris sup terrā iuxta illū Job.
xli. Nō ē p̄tāsup terrā q; p̄etur ei:
tñ: possim⁹ de⁹ ipam limitavit Pau-
lo testāte. i. Cor. x. fidelis deus qui
nō patiet' vos tētari supra id quod po-
testis: s; faciet etiā cū tētatione p̄nē-
tū vt possitis resistere. h; glo. in isti.
de p̄fia p̄tate. q; q̄s imperator facit
fieri duellū hoc facit de pari. Si vn⁹
esset monoculus aut sine manu. semp
q̄rit paritatē inter eos Ad p̄positū
In hōtē et demonē ē maximū duel-
lum: s; nulla est paritas respectu po-
tentie demonis: cuz sit superior hōtē
simpliciter: tñ ipam facit de⁹ dū bel-
lum diaboli facit equialēs cū bello
hōis. Ad teriū de deo. Respondeo
q; deus nō agit: sed trahit modo gra-
tiose. Ad Richar. iij. dist. xv. Super
verbo xp̄i. Nisi p̄ rē. Auctoritas
illa loquitur de tractu violento: sed
ibi accipit' tractus per inclinationē
volūtatē testante Aug. omet. xi. vi.
Ramū viridē ostendis out r trahis
illā. ita deus ostendit intert⁹ homi-

ea p̄ que hō ad deū inclināf: r hōtē
ipm trahi. Ille. ¶ Quartū rñdeo. qd
tyranni nō potuerūt vincere scōs vo-
luntatē eoz cogendo l; corpa. vt p̄z
de Nerone x̄sus Petri r pauli. De
decio x̄sus Laurentiū: r sic de alijs
Qd pat; exēplo Hiero. invita Pauli
primi heremite: q; ponit q; sub decio
et Valeriano imperatoribus fuit qui
dā iuuenis q; missus fuit ligat⁹ in cā-
po ad stipitē cū manibus retro. Co-
catur meretrix: q; cepit eū tangeret
puocaret ipm ad libidinē. Inspirat⁹
iuuenis p̄scidit linguā r in os illius
expuit: r sic libidini refrenauit.
¶ Ali⁹ fmo in eadē dñica de tētati-
one diaboli. Ille idē plogis pōt fieri:
Un' tria sūt vidēda d ipa tētatione.
¶ Primum dicitur opinionis.
¶ Scōm dicitur modificationis.
¶ Tertium dicitur mediationis.
¶ Primum dē rē. Dubiū q̄rit a theo.
Utrū demon sit cā pcti r ofm maloz
que sūt. Circa hoc fuerunt due opi-
niones famose. Uns dicit q; sic: mltis
q; hon. Prima pbat iuentuz sūū du-
plici auctoritate. Primo verbis scri-
pturaz. Scōo h̄bis doctoz. P̄lo rē.
i. Paral. xxi. Consurrit sathā p̄ra
israel. et incitauit dauid vt numeras-
ret israel. Qd fuit pctm supbie vltra
peccatum homicidiū r adulterij. r. i.
Petri. v. Aduersarius vester diabo-
rē. Apo. xij. Ue terre r mari: q; descē-
dit dya. ad vos h̄is irā magnā. Ethi.
i. math. v. Bellū p̄ra nos ē. Et dauid
in ps. Multi bellātes aduersum me
Et alibi Abscondit supbi. i. demo-
nes. laqueum mihi. Scōo h̄bis docto-
rum. Aug. xvi. q. ij. c. Ullis. habet il-
le hostis antequis nulle nocendi mo-
dos Et Dñm. ij. sc. Ois malicia r ois
immundicia a diabolo sunt excogita-
ta Beda super actus apostolor. Dya-
bolus aiām in affectū malicie trahit
Isidorus de summo bono. Diabolus
corda hominum occultis cupiditatibus
replet. Ber. super. Casi. Castrū
anime nostre in terra inimicorum sū-

tim est. et vndiq; oppugnat. Dion. uij. ca. de di. no. Multitudo demonuz est causa oim maloz sibi ⁊ alijs. Preterea Tritum ē hūm mlierum. Pa ter ḡ hoc feci: qz diabolus me seduxit imitantes euam q̄ dixit dño deo. Ser pens decepit me. **S**cda opinio Af firmat q̄ nō ē cā peccati nri. sed nra voluntas. testante Ambrosio. xv. q. i. c. Non ē q̄ nostrā cuiq; ascribamus erumnā: nisi nostre voluntati. Ad hāc diffinitatē respondent theologī. maxime Tho. iij. q. lxxx. ar. iij. In p̄ia parte. q. xij. argu. iij. In tertia parte. q. viij. argu. iij. Bona. ij. distn. xv. Ric. ibidē Qd̄ aliquid pōt esse causa peccati dupl̄r. Uno modo directe et principaliter. Alio modo indirecte et secundo. Exemplifica de illo q̄ homicidium per se facit. q̄ est causa directa homicidij illius. Et de illo q̄ per alium facit fieri est causa indirecta. Ad propositum Ut causa directa diabolus non est causa peccati. Que cōclusio probat̄ triplici medio ratiōe auctoritate exēplo. Primoratiōe duplici sic Nil̄ potest esse cā peccati directe nisi q̄ potest mouere voluntatem ad peccandū. Voluntas aut̄ hoīs a duob; moueri potest: aut a semet̄ at̄ ab ip̄o deo Ab ip̄o deo. n̄ mouet̄ ad malū: qz deus nō ē causa peccati. testante Augu. lib. lxxiij. q. 7. c. auct̄e non sit homo deterior. iō clamat sapiens Eccl. xxi. Quasi a facie colubri fuge peccatum. Unde liberū fecit hominem. Eccl. xv. c. Deus ab inicio constituit hominem ⁊ reliquit eum in manu cōsilij sui. Et dauid in psalmo. Anima mea in manib; meis semper. In. iij. Ethicoz Nos sumus domini nostrarum operationum a principio vsq; ad finem Idem homo est principium suarum operationum. Si ergo voluntas hoīs non mouetur a deo ad malum relinquit̄ ergo q̄ si facit malum et peccatum sit sua voluntas directe causa illius mali et peccati. et non dyabolus.

Ad illud facit qd̄ Augu. dicit libro de ecclesiasticis dogmatibus. Non omnes cogitationes nostre male a dyabolo excitantur. sed aliquotiens ex nostri arbitrij motu emergunt. Et Origenes dicit Quod si demoniū nō esset adhuc hoīes haberēt appetituz cibi ⁊ venereoz. Nū̄ parer. Secunda ratio sic. Si demon esset directe causa peccati. Quando daret elemosinā quando tres ad ecclesiam ⁊ faceres alia. de genere bonorum non te sineret. Quare pater? Respondeo qz dyabolus semper ⁊ omni hora est malus contra homines. testante augustino. iij. de tri. Dyabolus sue societati sc̄e per malignos affectus inspirat: et cum sit q̄ nō sit homo q̄ nō faciat alij quando aliquod bonuz. Sequit̄ q̄ demon non sit causa peccati. vt cā directa. Et licet potestas sua sit maxima super omnes potentias mundi iuxta illud Job. xli. Non est potestas super terram que comparetur ei. Non tamen potest cogere voluntatem hominis ad peccandum: sed ip̄s per se est causa. Unde augusti. in. i. ⁊ in. iij. de libero arbitrio. Nulla alia re mens nostra sit serua libidinis: nisi ppria voluntate. Ad practicam. Si es superbus vt nemo te auderet loqui in culpa: teipsum non dyabolum Si concubinari: et oīno perditus carnalitate mulieris. Si auar;. Si usurari; in oībus inculpa teipm. Verte te ad mulieres Si cadis in lapsum carnis inculpa teipm: qz nō fugis occasiōes Cur stas ad fenestram. Cur loqr̄is cū iuuentibus. Cur ponis belletū in facie. vitellum oui aquā vitis. vnguetā: cerusā Quare ostendis faciem tuā ad ignē Quare facis tū cerudellō Quare vadis ad bellos Quare dicis h̄ba ociosa Fuge occasiōes et demō nō infestabit te. Fac te resistentem ⁊ fugiet a te Jaco. iij. Resistite dyabolo ⁊ fugiet a vobis Qz debilē h̄ero. Debilis est hostis: ⁊ non pōt vincere nisi volentem Volunt̄s ergo nostra

Quadragesime

est cā pcti. Berni. fmo. xxi. sup Cañ. Tolle propriam voluntatē ⁊ non erit infernus. Cicero. iij. paradoxa. nec enim peccata rerū euentu: sed vitijs hoīm metienda sunt. Et Sen. li. de moribus Tolle accusationem: nemo peccat inuitus. Quod patet exēplis Primo de monacho: qui corit ouis ad lumen lucerne stuentis a prelato dixit. Dyabolus tentauit me Dyabol⁹ mentiris inqt: qz nūq̄ hoc cogitauissem. Et de beato anthonio cuz demonem reprehenderet q̄ discipulos infestabat. Respondit Anthoni non sū ego: sed ipi se mutuo perturbāt. Exēpluz de muliere. Bergomensi. Que uuit colligere ficus in zocholi: cecidit tibijs fractis que dixit. Maledictus sit dyabolus. Sic faciunt mulieres. que se conturbāt cū cane cata. Salo. Non est ira super iram mulieris. Respondit demon. Maledicta sis tu nō ego Non scisci in dzocolis dziri sup ficium? O quot sunt: qui demonem inculpant cum sint ipa causa peccati: quia non fugiunt occasiones. Unde patet p̄ma conclusio. Secunda est. aliqd̄ potest esse causa peccati: vt cā indirecta. s. per modum p̄suadentis vel proponentis malum. Et isto modo dyabolus est causa omnium malorum. Inquantū proponi homini impedimenta quibus cadit in peccatis Que impedimenta figurantur per Quidium. x. Meth. vbi dicit. Quod virgo fuit nomine Athlātes que fuit tante speciositatis vt ab oib⁹ adamaretur. Uñ postuz fuit decretū a dijs q̄ nemo posset habere eam vxorē: ni s̄ si ipam in currēdo uinceret. Nā erat velocissima in cursu. Quidā nomine hypomenes. iij. Poma aurea fieri fecit. que proiecit ante eaz in cursu dū illa moraret vt poma colligeret ille precurrit ⁊ sic eam vicit quauicta eā habuit in vxorē Moraliter. Athlātes est aīa nostra cuius species excedit omnes pulchritudines. vi. Poli. Aīa est nobilioz omni corpe. Currit

fortiter ad cursum vite eterne. i. Corin. ix. Sic currite: vt cōprehendatis Sed demon volens impedire eaz ab hoc cursu: tria ei impedimenta quass iij. poma aurea pponit. Que quasi totuz mundū submittrunt ditioni dyaboli. P̄mu⁹ est delectatio carnalis. p̄ quā tot mala fiunt. Quot h̄ba octosa quot p̄cationes quot libri inhonesti in domibus ciuū sunt quot vagationes mentis ad missas. Scdm̄ est delectatio rez t̄paliū p̄ quibus quot vlti re cōmittūt? Rapiunt nō sua Nō redunt ablata. Eccl. xij. Qui tetigerit picez inquinabit ab ea. Tertium est Spes diu viuendi. O pater non moriar t̄ cito. Aptabo facta mea Bene comedo: ⁊ video sine ocularibus. Teneo hic h̄terum ⁊ nō mihi tremit brachiū. Qd̄ p̄tra Eccl. vi. Nescit homo finem suum. Dubius quo ad locum. Ad t̄ps. Ad modū. Unde quidaz Nō te deducas ad extremā diem quoniam multos decepit cras bene faciemus. Quibus modis tentet: videamus in secundo misterio. ¶ Secunduz myste rium. ⁊ c. Secundum alber. lib. ij. Cōpen. c. ij. tentat. iij. modis. ¶ Primo de omni crimine. ¶ Secundo ex omni parte. ¶ Tertio in omni tempore. ¶ Primo ⁊ c. De septem vitijs capitis libus. Primū est superbia. Qui cū sit caput supbie iuxta illud. Job. xi. Ipse est rex sup oēs filios supbie. Ideo tentat homines de hoc. De hac tentauit p̄mos parentes. Sen. iij. Eritis sicut dū. scientes bonum et malum. Super quo Nico. de lyza. non est credendum q̄ Adam qui erat peritissimus. crederet hoc verbis serpentis qz impossibile hoc erat. s̄ ena q̄ erat modici cerebri h̄bat cerebrum suffultū stuppa fide h̄bit. O quot tētat de hoc vicio. In p̄sētiaz. iij. gnatiōes p̄sonaz infestat. Prima ē religiosoz qui de plurib⁹ se iactātes deprimūt alios. Monachi gloriāt h̄ere p̄ patre Benedictum in occidente ⁊ Basiliū

In orbe. Predicatores & miores p[ro]p[ri]a
dicunt extollendo suos ordines. heremi
tani sume venerant. Aug. inducens est
habitu suo. Seruire se noiant p[ro]cipu
os seruitores virginis. Carmelite a
mote carmelo sub helia p[ro]pheta p[ro]di
cant habuisse intiu. Et ita vnusquisq[ue]
passionate & supbe ordinē suū alijs p[ro]
fert sc̄ares sc̄andalizantes. Cū nō va
leat dicere. Ego sū de ista religione.
Cōtra tales. act. x. in veritate compi
qm̄ nō est p[ro]sonaz acceptor deus: s[ed] in
om̄i gente q̄ timet illū accept[us] est illi.
Sc̄da generatio p[ro]sonaz: ē p[ro]byteroz
seculariū: q̄ se extollit de celebratiōe
missaz. De cātu. Qd̄ vn[us] cāter dulci
us altero. Exēplū mulieris. Que dū
cātaret a p[ro]bytero. in sabbato sancto
Exultet iā āgelica turba celoz flebat
asiniū suū. Quā cū videret sic flentes:
cogitauit q̄ fieret p[ro] dulcitudine cāt[us]
& vocis. Finito sermone interrogauit
quare sic fleret. Respondit. Quia re
cordata sum asini mei mortui. qui sic
et ipse dulciter canebat. Tertia ge
neratio est laycorum. Qui de sangui
nis nobilitate gloriāntur. O pater
Ego sūz de tali domo: a qua exiere
milites Adhuc extat casson[us] scriptu
raruz. Domus nostra antiqua: Pater
meus fuit signo & Pandulpho. Dñs
pendulphus p[ro]ximus affinis comitis
Bozelle. Germanus facim canis be
niuolos. Johannis de la rella. frater
iuratus brachij perisimi nostra ami
cicia vbiq[ue] diffunditur. Sēne cū fami
lia. oria Bononiē cū malucis Quis
est talis? Est vnus poltronus. mor
tu[us] fame & facecia. Ducis Venē. Cui
duz mare sponsaret in die ascēssionis.
quidaz rñdit duz diceret. Quis sum
ego. rñdit Dñs regni cypri. Isterum.
Quis sūz ego. Rñdit dñs maris. Rñ
dit quidā Januensis. Dissinteria vē
tris. O supbia mundana. Dū vellēt
eū occidere qdā ciues reputarūt pro
fauo & sic euasit. Cōtra tales. C. Fla
mineas p[ro]tra. P. Cor. Scip. Ego em̄
nō i aliena glis aut falsis fortune bo

nis s[ed] in p[ro]p[ri]a veraz anūm d[omi]ne nobl
litate hois nō existimo. & hier. ad Cel
lātā. Nobilitas sūma est ap[ud] deū cla
rū eē h[er]editib[us]. Preterea supbiūt mus
lieres in vestib[us]: i nouis fozis & reca
inaturis. Ex vna parte gerūt cultellū
Ex alia pectorale Deficit eis. Forfer
cuz malleo apparerent magistre offi
cine ferrarie. portāt cornus etiā & ce
rudellos. Dic mihi mulier. Ad qd̄ si
gnuz cognoscere Machari[us] & diabo
l[us]: vestitu hitu heremitico. Certe dic
Ad grifas & vngues: ita mlter ad cor
nua. Cōtra tales Salo. Vanitas vani
tatiū & oia rē. ¶ Sc̄do tentat de auar
ricia p[er] quā signat plaria: & facit de
uz suuz robā. Non curat de pauperi
bus. rapit aliena. Ideo glo. in p[ro]logo
decretaliuz. xlvij. c. Bonoz. Et in au
ten. vt iudices sū quoz suffragio. S.
cogitatio. Colla. ij. cupiditas ē radix
omniuz maloz. Et qdā vulgaris. Et
vna lipa apparebat macillēta: om̄i
sta tamen omniū rez cupiditate: pul
tas gentes facit viuere miseraz & bñ
qz totū munduz facit dolere cōqueri &
lamentari ip̄a p[ro]fida auaritia. Cōtra
tales Eph. v. ois auarus nō h[ab]et partē
in regno dei et xpi. hic auarus et in
futuro. qz nec p[ro]p[ri]a dicit pater no
ster. ¶ Tertio tentat de luxuria: ex
qua indicit facere illicita pater cū
filiā: amicus cū amico: cōpater cū cō
matre. Nō est amplius verecūdia pu
blice tenere concubinas. Sinit vroz
& nutrit putana: cū mancis rubeis.
Et sic p[er]dit honores & res t[em]p[or]ales. Sa
lo. Qui nutrit scortū p[er]det substantiā
Ad p[ro]posituz Unde bene quidā dixit
Eadem pena affligitur. et qui mere
tricem retinet & q̄asiniū idomtiū stum
lat. p[ro]tra tales Aug. li. 8. sicuti vitioz
O q̄ pua p[ro]cubit[ur] hora p[ro] q̄ p[er]dit vita
eterna. ¶ Quarto tētat de inuidia.
Ex q̄ vn[us] inuidet alteri. Artesan[us] in
artesanis: mercator in mercatorē: nos
bilis i nobilē angustiat dolet. vn[us] obe
rēt gaudet: dolet. Qd̄ p[ro]tra phis. it es
thi. Amic[us] se d[omi]ne ad amicū sū ad

Dominica prima

seipm. Et xps Mat. Diliges primuz
tuuz sicut teipz. In hac ciuitate sunt
etia pctā supbia maria. paup supb^o.
Inuidia p quā mulier hortulani vult
se cōparare mulieri doctorz. Incōpas
sio vel crudelitas z duritia sup pau
pes. Virū crescūt quoridie augarie
dñoz nec deficiit pōpa. Quinto tētat
de gula sicut morz^o sc̄i blasij: O quot
sūt q̄ p morsello irēt cētū miliaria et
negarēt sc̄m frācisū. Vadunt ad bec
cariā die sabbari sūmo mane. O socie
fua mihi armū illū sūr illō epar. Ad
tabernā volūt d̄ bono auerno: o socie
faciet tibi nocumētū oclis. Dixit ille
Mel^o est h̄fe oculos. Igarbellatos q̄
non sūt. Nō custodiūt ad vigiliā san
ctoꝝ nec quadragesimā. Tales figu
rāt p esau. De q̄ Gen. xxv. Qui fratri
suo iacob vēdidit p̄mogeniturā p̄na
scutella lētis: ad min^o fuisse fatūratū
Similes sūt illi florētino qui comedit
p. x. dū esset in cōuiuio et comedisset
tanq̄ lupus quasi vsq̄ vomitū vidēs
offerri ranas in quantitate: z laute
coctas: quantuz ipse cupid^o erat indi
gnatus dixit. per fidē dei: si mori de
berē: partē meā volo: tm̄ comedit q̄
crepuit medius. ideo dātis. i uenit
eū in inferno. c. vi. inferni di. Vos ciues
m^o appellatis sc̄uz ob dānabile. gu
le vitium vt vides in pluuiā crucioꝝ.
¶ Sexto tentat de ira. Ex qua deus
z sancti vitupantur. Quia in. i. Ethi.
impossibile est indignitē operari bo
na z prouer. xvij. Ira uon habet mise
ricordiam. z Cato dicit ira impedit
animum ne possit cernere verū Exē
plum illius asculani Qui nouū gen^o
blasphemie inuenit sāguis fluxus ve
niat asine q̄ portauit xpm̄ in egyptuz
cōtra tales q̄. Irascimini z no. pec.
¶ Septimo d̄ accidia. Ex qua stat oc
ciosus et piger vt nō possit opari bo
na extra de renū. c. nūi cū pdē. Ocioso
tas z voluptas arma sunt hostis anti
qui ad miserā aīas captiuādas. Qd̄
exēplis pz de dō ocioso qd̄ fecerit: de
Salō. de Sāfone i sinu dalile. O quot

mala sunt sup apothecas dicuntur
turpia et verba ociosa. O iuuenes qd̄
hic statis tota die ociosi. ¶ Sc̄o ten
tat ex oīstere. P̄so añ: vt hōsem deti
neata bonis inceptis. O quot sunt q̄
bonū incipiūt p dies aliquot cōtinuū
do: s; suasu diaboli cito deficiūt: Sc̄o
retro: qz conat̄ deducē hōiem ad pec
cata preterita ad vomitum vt canis.
Tertio a dextris p p̄spitātē. Deut.
xxij. Incrassat^o est dilect^o me^o z re
calcitrauit vt faciat hōiem obliuisci
de deo: Vñ q̄ntus curtus. Fragilita
tis hūane nimia i p̄spis reb^o obliuio
est z ru^o. Lini^o sc̄o bello pu. ¶ ferme
em̄ sūt vt sc̄de res negligētā creent.
Quarto a sinistris p tribulatiōes. ps.
Cadēt a latere tuo mille p aduersita
tē z decē milia a dextris tuis p pros
peritatē: qz plures abutunt̄ prospe
ritate vt de dauid salomo. Quinto sur
sum: qz ex peccato supbie sue adā ten
tauit: ex quo natura hūmana lapsa ē.
¶ Sexto deorsum: qz conat̄ hōiem dedu
cere ad perditionēz eternaz. In vitis
patruz interrogauit Machariuz de
quo plus letabatur in mūdo: ridendo
r̄ndit. Quando mecū deduco animaz
ad infernum. ¶ Tertio principaliter
tentat in omni tempore. Et hoc quat
tuor t̄pibus. ¶ Primo in pueritia: vt
inchoet habitū vitioꝝ: inobediens pa
tri et matri. Ignorat p̄f noster. Ane.
Credo. cuz tamen teneatur sc̄re z do
cere. de conse. distin. iij. Vos ante oīa
fuit̄ ingrati ladri. Quod h̄tra Ecclē.
vi. filij tibi sunt incurua illos a pue
ritia illoꝝ. Ad vos clamo: o patres p
quibus rationem reddetis in iudicio
¶ Secundo in iuuentute vt sequatur
concupiscentias: blasphemias: periurias:
vsuras. Que omnia iuuenes acq̄si
erunt a parentibus suis: Quid relin
ques i testō: o pater filio tuo: Vere lā
ceas balestras. arcus: tabuleriuz: car
tas. datos. ¶ Tertio tētat in decrepi
tate vt non attendat anime p̄rie hūis
pedem iam in fossa: z habens oculos
lippos et eat cum baculo. Contra ta

les dicitur piere. iij. Bonum est viro
 si portauerit iugum: ab adolescentia
 sua. ¶ Quarto in somnis tentat Scōz
 Tho. xxij. q. xlvi. arg. vi. Cū sint tria
 somnia. Quedaz a natura. Quedaz a
 deo. Quedam a diabolo. De his som
 nijs homines tentat: quādo in eis ap
 paret. In collationib⁹ abbatis Moy
 si legitur de heremita: cui demō ap
 paruit in forma boni angeli. Surge
 inquit ad laudandū deū Et aliquādo
 portabat ei lumen et dicebat. Nam
 talis submersa est: ora pro animabus
 illis: quia sunt in purgatorio: Tandē
 ostendit ei in visione celū apertū et
 infernum dicens Nisi iudeus fias nō
 intrabis celum. Iudeus factus est et
 dānatus. Unde caute incedendū est.
 Quia dicit Eccl. v. Ubi multa sōnia:
 tibi mltē vanitates. Et. xxxiiij. c. Ec
 clesiastici. Multos errare fecerūt sō
 nia. Et. xxvi. q. vij. Nō inueniatur in
 te qui obse: uet somnia. Clams cōt a
 seculares qui fidem facile prestant.
 ¶ Sexto tētāt i vigilis: qz habet hāc
 potestātē: vtharē istū possit condensa
 re. Quo facto visus deluditur. Exem
 plum patet puelle: que oculis omniū
 videbatur equa. Monachi autēz sanz
 et macharij patientes ei roga
 runt patrem pro ea. Rēdit machari⁹
 Oculi vestri sunt delusi: non est equa
 sed mulier. Unde aperuit oculos il
 lorum. Ad quod facit exemplū illud
 mirabile in libro quod dicitur For
 talicium fidei. Quod in regno frācie
 Cum iudei maleficijs vteerentur. acci
 dit qz quidaz iudeus factus est ami
 cus cuiusdam ministri iusticie: quem
 orant: vt daret ei cor hominis xpiani
 fugens velle p medicina promittēs
 ei. xxx. coronas auri: quod factum est
 Extraxit autē cora quodam xpiano:
 quem iusticia exigente squartarat: et
 dedit vroz custodiendū. Mulier autē
 prudens cor porci dedit iudeo p illo
 xpiano. Jude⁹ autē credens se habere
 cor xpiani: sepeliuit illū in quodā cā
 po latissimo: in quo paulo post venit

magna multitudo porcor. Qui mū
 tuo bella concitātes vnius non remā
 sit quin se occideret: iudeus captus
 dixit. Quod idē factū fuisset si cor ho
 minis xpiani fuisset ibi sepultū. Hoc
 ideo inquit iudeus feci. qz in vigilia
 demon me seduxit. Et quib⁹ anima
 cara de tot et de tantis demon tentet
 noli tñ tūere: qz nō pot nisi quantum
 tu vis. Uñ tho. ij. di. xxi. ar. ij. dicit.
 Licet demonis potētia sit maior pā
 te hominis: tñ quo ad aliqd nō est ma
 ior scz quo ad liberū arbitrium quod
 cogi nō pōt Nam homo ē dñs suozū
 actuum. Demon autē non. Scōm alb.
 super luc. tria bona sunt i demonib⁹
 de quib⁹ p libito nō pnt disponere ni
 si tñ q̄tum a deo permittit. Primi
 naturalis existentia. Sunt enim na
 tura pulchri: neqz q̄tum ad substan
 tiam sue nature sunt turpiores ange
 lis bonis: et tamē in sui natura substā
 tia et decore nō pnt hominib⁹ appa
 rere. Immo apparent aut in corpori
 bus assumptis in tali deformitate: qz
 videntes contristantur. Ex hoc virgo
 noluit videre ipm in morte. Uñ Tho.
 supra dicit. Demon: non potuit assu
 mere aliā formam pter serpentis qñ
 euam seduxit. Scōm bonū est natura
 lis sapientia qua vellēt cōtra nos vti
 oia astutia. Sed de⁹ eos non sinit: q̄
 nos sua clemētia illuminat.
 ¶ Tertium naturalis potentia. Pos
 sent facere miranda: deludēre sens
 sus hominis: vexare corpora: spar
 gere aq̄s maris super terram. Tur
 bare toram machinam: suffocare ho
 mines: ruere domos Sed deus sua bo
 nitate non sinit: nisi q̄tum homo pōt
 ei resistere. Unde dicit Tho. i. par. q.
 cxiiij. Demon semel victus ab ali quo
 nō amplius eū tentat: nisi ad multūz
 t̄pis. Et hoc duplici rōne. Primo di
 uine clementie qua seruos suos non
 patitur vexari supra vires. Scōdō ra
 tione superbie: qz nō pōt pati qz supē
 retur ab hōie inferiore sue nature.
 Ideo Mat. iij. Demon qui tentauit



Domínica prima

xpm in deserto: amplius non molesta
uit vsq; ad passionē. Ad qđ facit exē-
plū illud mirabile de monacho ana-
stasio: qđ centū demones habuit quat-
tuor annis ad tentationē: quos post
resistētiam tantū tēp̄s habuit ad obe-
dientīā: ⁊ subiectionē: ita qđ ad ei⁹ p̄-
ceptum fecit monasteriū p̄ centū mo-
nachis: cū oib; officinis Aquas a lō-
ge deducētes p̄ aque duct⁹ subterra-
neos. Et Mat. viij. de quodā demone
cū expelleret a quodā: petijt a xpo in-
gredi porcos: quasi nō ausus per se-
met ingredi. Et iob. i. De licētia dei
fuit vexatus. Qui etiā non possunt co-
gnoscere cogitationes hoīm. Un̄ pa-
tet secundū ¶ Tertū dicitur ⁊c.
Ad ip̄m demonē debellandum sunt
quinq; remedia: que etiam sunt neces-
saria ad defensionē vnus castri ciui-
tati sue debellate ab inimicis.
¶ Primum est: succursus populorū
¶ Scđm est: prouisio munitioꝝ.
¶ Tertium est: resistētia inimicorū.
¶ Quartum est: fidelitas militum.
¶ Quintum est: sollicitudo custodie.
¶ Primū ⁊c. Ciuitas capit̄ ab inimi-
cis: qñ desiciunt milites ⁊ populi: qđ
eam defendant. Constantinopol. Ca-
p̄ha. Bostina. Barra. greca. thessa-
lia. Marra peloponesum. Trabescū-
da. he ciuitates fuere capte a turcis
qz nō fuere defensate a xp̄ianis. Re-
mediū istud opz haberi contra demo-
nes: qui pugnāt extra castrum aie
nostre. Et hoc est refugīū ofonis. Qđ
ptz figura: ⁊ auctoritate. Primo figu-
ra. Exodi. xviij. De moyse orante: qñ
populus pugnabat contra amalechi-
tas: qñ ip̄e tenebat manus depressas
populus perdebat. Et qñ tenebat al-
tas vincebat. In signū qđ oratio est vi-
ctoria contra inimicos. Scđo auctori-
tate Mat. ix. hoc genus demonioꝝ
in nullo pōt exire nisi in oratione ⁊ ie-
iunio. Que ofo debet fieri tribus ge-
nerib⁹ psonaz. Primo. iesu xpo qui ē
aduocat⁹ apđ pat̄rē p̄tero. ad Eust.
Itaq; omni auxilio desitutus ad ies-

sum tacebā. pedes rigabā lachrimis
crine tergebam. Scđo marie. Ber. Ir-
periculis: in angustijs: in reb⁹ dubis
mariam cogita: mariā iroca: nō rece-
dat ab ore tuo: non recedat a corde.
Tertio omnibus sanctis. Job. v. Vo-
ca ergo si est qui tibi rñdeat: ⁊ ad ali-
quem sanctorū puertere. ¶ Secundū
⁊c. Ut bombarde schioperi. passana:
lāu. saroborant. erchibus. balestri.
Istud remediū extra demonē: est hu-
miliatio sui. Un̄ est qđ ples nō se corri-
gunt: quia nō se cognoscāt. Lac. i. c. i.
hec enī prauitatis est causa: ignora-
tio sui. Antonius vidit totum mūdū
laqueis plenum dixit O quis poterit
vitare istos: ⁊ respōsus est. Antoni so-
la humilitas. Et dauid de seipso hu-
miliatus sū. ⁊ liberauit me Diabol⁹
est superbus et humilitatē abhorret.
Unde dicit diabolus antonio. Si tu
vigilas: ego non dormio. Si ieiunas:
ego cibum nō capio: in sola humilita-
te me superas. ¶ Tertū ē. ⁊c. Istud
est meditatio passioꝝ xp̄i. ij. Paral.
xx. Cū ignoram⁹ quid agere debeas:
mus hoc solum habemus residui: vt
oculos nros dirigamus ad te. Sic.
Si passio xp̄i ad memoriā reducī
nihil ē a deo durū quod non equo ani-
mo tolleret. Figura de Marath suis
uio Exo. xi. ¶ Quartū est. Fidelitas
Ephē. v. In omnibus sumentes scutū
fidei Qđ signat̄ in quodā fidelit̄ota-
rio apud constantinopolim. De quo
legitur Qđ cū qđ am inagus duxisset
eum ad quēdā locum vbi stabat mari-
ma multitudo demonū: vnus eorū in
throno sedens interrogauit si seruus
suis vellet eē. At ille signauit se dis-
cēs. Ego sū seru⁹ sancte Trinitatis.
Audito hoc noīe Trinitatis ⁊ viso
signo crucis: oēs diaboli fugerunt.
Cum is̄ ad ecclesiam sancte sophie
tuisset: imago xp̄i que ibi erat oculos
vertebat ad ip̄m quocunq; iret: ac si
ip̄o facto diceret christus. Quia con-
fessus es me coram dyabolis in ter-
ris: ego confitebor te corā patre meo

in celis. Quintum est rē. Ut quan-
do sunt bone vigilie. Clamādo de tur-
rione fac bonā custodiā de turre infe-
riori. Istud remedium: est assidua bo-
na operatio. Hiero. de conse. dist. v.
Nunq̄. semper aliquid boni facito:
vt diabolus te semper inueniat occu-
patum.

¶ Feria secunda prime
hebdomade. xl.

¶ De iudicio vniuersali.

Ibunt hī in sup

placium eternum: iusti au-
tem in vitam eternam.
Mathei. xxv. ca. Secundum senten-
tiam aug. Si aliquis esset qui de to-
ta scriptura nichil aliud sciret nisi so-
lum presentem lectionem hoc solum
sufficeret sibi ad salutem. Ideo quis
in ipsa continetur bonum et malum:
saluatio et perditio hominis. Cuz ve-
nerit inquit euangelista filius hoīs
in maiestate sua et omnes angeli cuz
eo: congregabuntur ante euz omnes
gentes. Scdm Tho. in. iij. di. xlvj.
Duplex est iudicium quo homo iudi-
catur. Unum particulare: in quo iu-
dicatur fm opera sua. De quo Eccle-
siastici. xli. hoc iudicium a deo omni
carni. ⁊ Apo. xiiij. Opera enim illo-
rum sequuntur illos. Aliud est vniuer-
sale: de quo hodie fit mentio. In quo
congregabuntur omnes gentes ante
iudicem: boni et mali. Et quia vt ha-
bet phūs. iij. topicorum. Inest deo ius-
ticiaz facere. Ideo cui liber dabit qd
suum erit. hic est ille equissimus iu-
dex qui facta nostra omnibus notifi-
cabit. Naū. iij. Renelabo pudēda tua
in facie tua: ⁊ ostēdam cunctis genti-
tibus ignominiam tuā. Ecclesia. Liber
scriptus proferē in quo totū continē
vnde mundus iudicetur. Iudex ergo
cuz sedebit: quicquid latet apparebit
nil inultum remanebit. hic est qui ra-
tionem exiget de aīa nostra. Ideo scri-
ptura Deutero. iij. Custodi teneip-

sum. ⁊ animā tuam sollicite. hic est
qui rationē exiget de tempore. Eccle-
siastici. vi. Fili conserua tempus ⁊ de-
clina a malo. Conserua tēpus. qz bre-
ue. i. ad cor. vij. Tempus breue est.
De qua in. iij. phūs. Nichil habemus
de tēpore. nisi nunc. i. presens tēpus
quia preciosum. Ber. Nichil precio-
sius tempore. Cuz venerit inquit fili-
us hominis. cōgre. ante eū oēs gētes
Boni ⁊ mali. Bonis dicet verbuz sa-
lutis. Venite bñdicti p̄ris mei possi-
dete vobis paratum regnum a con-
stitutione mundi. Malis dicet ver-
buz perditionis. Ite maledicti in ignē
eternuz. Vñ dicunt assumpta verba.
Ibunt hī in supplicium eternū De quo
iudicio tria sunt videnda.

¶ Primum: verificationis.

¶ Secundum ordinationis.

¶ Tertium consumationis.

¶ Circa primū. Querit̄ dubitā vtruz
iudiciuz vniuersale sit futuruz. ¶ Ad
hoc due opinionēs fuere. Una ē q nō
Altera q sic. P̄ria q non sic pbat. Iu-
sticia requirit q vna res semel bene
iudicata: bis non iudicetur: vt p̄z. ff.
de officio p̄oris. l. Observādū. Et. ff.
de iudicijs in. l. iudex. ⁊. xxx. q. v. c.
Judicatē. Ad p̄positū. Deus est iust⁹
iudex cū hoīez iudicet in morte. iuxta
illud Apoca. viij. Opera em̄ illoz se-
quūt illos. Ideo itez non debet iudi-
care in vniuersali iudicio. Unde Na-
uz primo. Nō iudicat de⁹ bis in idip-
suz. Ex hoc fundamento Saducei mo-
ri sunt ad negandum resurrectionem.

¶ Alia opinio dicit q sic. Quia ho-
diernuz euangelium loquitur de hoc
Ad hāc officialitatē r̄ideo fm Tho.
s. Tho. in. iij. di. xlvij. Et magistrum
in. iij. di. xlvij. ⁊ alex. iij. dist. xlvij.
Et Bon. in. iij. di. eadem ponit hanc
cōclusionē. Quod iudicium vniuer-
sale omnino est futuruz. Que p̄batur
rōibus auctoritatibus. Rōne triplici

¶ Primo. ratione diuine iusticie.

¶ Secōdo: ratione diuine sapientie.

¶ Tertio: rōe p̄fectionis humane ns

dij